

**MEMÒRIA DE LA INTERVENCIÓ
ARQUEOLÒGICA PREVENTIVA
REALITZADA AL CARRER DEL BONSUCCÉS, 9
BARCELONA (BARCELONÈS)**

CODI: 067/20

**EXPEDIENT DGPC: RN/ 437 K121 NB 2020/1-29924
21 a 30 d'octubre de 2020**

PROMOTOR: COMUNITAT DE PROPIETARIS

Realització:

AGER ARQUEOLOGIA, SL

Direcció Tècnica:

Júlia Miquel i López

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Júlia Miquel i López", written in a cursive style.

Barcelona, 28 d'octubre de 2022

INDEX

1.- INTRODUCCIÓ

Fitxa tècnica del jaciment	2
Situació geogràfica	3

2.- DADES GENERALS

Motivació	5
Emplaçament	5
Promotor	7

3.- MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

Antecedents i notícies històriques	7
Projecte d'intervenció arqueològica	14
Metodologia	14

4.-TASQUES ARQUEOLÒGIQUES REALITZADES

15

5.- CONCLUSIONS

21

6.- BIBLIOGRAFIA

22

ANNEX 1

Repertori Unitat Estratigràfiques

ANNEX 2

Inventari de materials

ANNEX 3

Inventari fotogràfic

Contactes fotogràfics

ANNEX 4

Planimetria

FITXA TÈCNICA

JACIMENT: Barcelona

INTERVENCIÓ: Carrer del Bonsuccés, 9

MUNICIPI: Barcelona

COMARCA: Barcelonès

CODI: 067/20

EXPEDIENT DGPC: R/N 437 K121 NB 2020/1-29924

COORDENADES UTM 31N/ ETRS89:

X: 430612.0, Y: 4581743.9, Z: 11,59 s.n.m.

PARAULES CLAU: *Suburbium*, traça medieval, control arqueològic.

CAMPANYA: 21 a 30 d'octubre de 2020

TIPUS D'INTERVENCIÓ: Intervenció arqueològica preventiva

TIPUS DE JACIMENT : Urbà

MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ: Instal·lació d'un ascensor

CRONOLOGIA: Moderna- Contemporània

DIRECCIÓ: Júlia Miquel i López

DIBUIX DE CAMP: Júlia Miquel i López

DIGITALITZACIÓ DIBUIX ARQUEOLÒGIC: Júlia Miquel i López

EXECUCIÓ: AGER ARQUEOLOGIA, SL

PROMOTOR: COMUNITAT DE PROPIETARIS

EXECUCIÓ OBRA: SOREN ELEVADORS

1. INTRODUCCIÓ

Situació geogràfica¹

La comarca del Barcelonès, comprèn el territori estès entre la Mediterrània i la Serralada Litoral, en el tram conegut com a Collserola i delimitat pels rius Llobregat i Besòs. Des del punt de vista morfològic s'observen dues grans unitats, Collserola i el Pla.

A la Serra de Collserola s'hi trobem una formació de horst compost per materials granítics i esquistosos, limitat al Nord pel Vallès (Sector central de la Depressió Prelitoral), a Llevant amb el Turó de Roquetes (Besòs), al Sud el Turó de Valldaura i a l'Oest pel Llobregat.

Quant al Pla, es troba obert a mar i limitat per la Serralada Litoral i a migjorn per la falla que segueix ran de mar des del Garraf i el turó de Montjuïc fins al Turó de Montgat, més enllà del Besòs. La falla, originada al moment de la fractura del Massís Catalano- balear, va dibuixar el que a grans trets, havia de ser la costa catalana.

En el miocè i el pliocè, damunt del sòcol paleozoic, sedimentaren dipòsits marins del qual son testimonis una sèrie de petits i suaus turons (dels Ollers, del Tàber, de les Falzies, de la Bota). La falla es fa visible al Pla ja que si des de Collserola els dipòsits baixen d'una manera continuada, suau i regular, al punt de contacte entre Ciutat Vella i l'Eixample es produeix una ruptura amb la presència d'un salt o esglaó d'uns 20 metres, clarament visible en la morfologia urbana (les baixades de Jonqueres, de la Via Laietana, els carrers d'Estruc, de les Moles o de Jovellanos). Aquest salt fou aprofitat per la defensa de la ciutat situant-hi les muralles o a nivell econòmic, amb la ubicació de diversos molins a la zona coneguda com de les moles (actual carrer de les Moles).

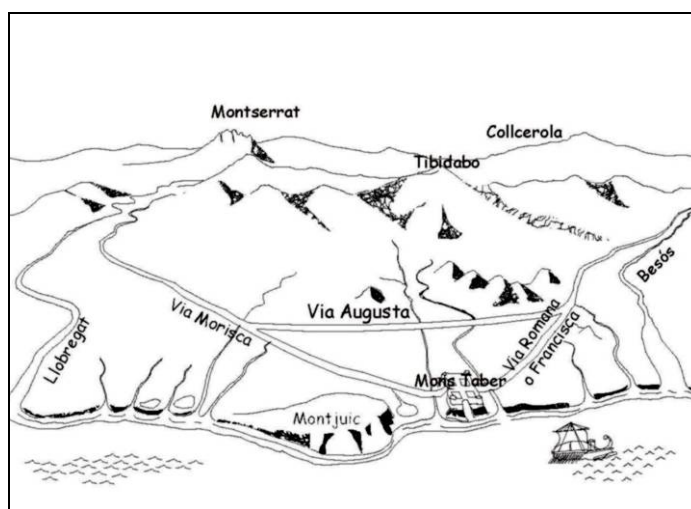
De l'esglaó cap al mar ja no hi ha sòcol de llicorella ni de granit, sinó que ens trobem un mantell al·luvial format per les aportacions de les rieres, dels torrents i dels deltes dels rius veïns i del corrent litoral.

¹ Aquest apartat ha estat realitzat amb documentació pròpia

En aquest sector del pla es formaren maresmes i estanyols, però com que la costa ha anat avançant, molts d'aquests ja no existeixen en l'actualitat tot i que molts d'ells han continuat vius en els topònims de la ciutat (Banyols, a la marina de Provençals; la Llavineria, a Portal Nou; la Llacuna i la Llanera al Llobregat o l'estany del Cagalell al Port).

Quan el terme municipal de Barcelona, aquest compren una extensió de 1.754.900 h i s'estén a la costa mediterrània en una plana de 5 Km d'amplada limitada al NW per la Serra de Collserola (que culmina a 512 metres amb el Tibidabo), entre els sectors deltaics del Llobregat i el Besòs.

La seva funció de capital sempre ha estat afavorida per la situació geogràfica d'aquesta plana, on conflueixen els dos grans eixos de comunicació que travessen en direcció Nord Sud la Catalunya Central (el Llobregat i l'eix Besòs – Congost –Ter).

Recreació del Pla de Barcelona amb les principals vies

En definitiva es tracta d'un territori format a causa de l'acumulació de sediments provinents de les rieres, torrents i deltes dels rius propers a la ciutat així com de sediments marins, donat que en el transcurs dels segles Barcelona ha guanyat terreny al mar. En aquesta plana completament urbanitzada destaquen varies zones clarament diferenciades, el nucli antic que correspon a la primitiva ciutat romana damunt del Mont Tàber (15 metres) proper al mar; el nucli de Montjuïc al sud, que s'aixeca suaument al pla i que cau bruscament sobre el mar fent-se

inexpugnable el seu accés des de aquesta posició i els ravals més pròxims que s'originaren entorn aquests nuclis. Per altra banda, tenim tota una sèrie de nuclis poblacionals que emergits fora muralles acabaran essent absorbits per la ciutat en una de les seves dues importants crescudes (les muralles del S. XIII o l'expansió del S. XIX amb la creació de l' Eixample).

2.- DADES GENERALS

Motivació

El plantejament de la intervenció arqueològica venia motivat per l'intenció de la comunitat de veïns de la finca que realitzar la instal·lació d'un ascensor dins del pati de llums situat a l'interior. Per aquest motiu s'havia de realitzar un pou al dit pati de llums.

Vista aèria del sector de la ciutat on es troba l'immoble. Font: Google Earth

Emplaçament

Es tracta d'una zona situada al districte de Ciutat Vella concretament al barri del Raval, al casc antic i es correspon amb la parcel·la 01 50540 005 amb la referència cadastral 071910DFf3801H.

La finca es correspon amb el número 9 del carrer del Bonsuccés. Es tracta d'un edifici entre mitgeres amb dos pisos per planta amb una escala que puja pel costat del pati de llums que es troba centralitzat a la parcel·la i per on s'hi accedeix per mitjà d'un vestíbul amb estructura de passadís.

Ubicació de la intervenció

Emplaçament de la intervenció

La zona objecte de la present intervenció arqueològica es troba dins l'àrea d'interès arqueològic de la ciutat de Barcelona, per la qual cosa es demanà el preceptiu permís d'intervenció arqueològica, segons l'article 47 i següents de la Llei 9/1993 de 30 de setembre, del patrimoni cultural català i el Decret 78/2002, de 5 de març de 2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

La resolució autoritza la intervenció arqueològica, entre els dies 21 a 30 d'octubre de 2020 i com a intervenció portada a terme a la ciutat de Barcelona el codi 067/20, essent dirigida per l'arqueòloga Júlia Miquel i López i gestionada per l'empresa AGER ARQUEOLOGIA, SL.

Promotor

La intervenció arqueològica fou promoguda per la Comunitat de Propietaris de la finca del carrer del Bonsuccés, 9, sota les directrius tècniques del Servei d'Arqueologia de la Ciutat de Barcelona i gestionada per AGER ARQUEOLOGIA, SL i executada per SOREN ELEVADORS, encarregant-se de la direcció de les tasques de control i seguiment arqueològic l'arqueòloga Júlia Miquel i López.

3.- MOTIUS DE LA INTERVENCIÓ ARQUEOLÒGICA

Antecedents i notícies històriques

El **Projecte d'Intervenció Arqueològica**² redactat pel Servei d'Arqueologia de Barcelona i corresponent a la intervenció recull els antecedents històrics i arqueològics que han motivat la protecció d'aquesta zona com a lloc d'elevades probabilitats d'aflorament de restes arqueològiques. Aquests són:

- 1.- Es troba al *suburbium* de la ciutat romana de *Barcino*.
- 2.- Forma part del Raval, una de les àrees d'ampliació de la ciutat medieval.
- 3.- Les intervencions arqueològiques més destacades realitzades a l'entorn:
 - Carrer dels Tallers, 45 (2004): Es van documentar restes des del segle XV fins el segle XX, consistents en diversos abocaments amb material ceràmic i les restes del taller del mestre gerrer Antoni Tarrés.
 - Carrer del Bonsuccés, 6 (2017): Es va realitzar una cala informativa trobant una claveguera de finals del segle XVIII i un abocador amb material ceràmic del segle XVII.

² **Projecte d'Intervenció Arqueològica**, Servei d'Arqueologia de Barcelona. octubre, 2020.

El Raval³ és el nom històric del sector de Barcelona situat fora del segon recinte de muralles, entre la Rambla, el carrer Pelai, les rondes de Sant Antoni i de Sant Pau, el Paral·lel i el passeig de Colom, conegut per *Districte cinquè*. Era un antic sector d'hortes i on durant l'edat mitjana s'instal·laren diverses institucions hospitalàries i convents. Posteriorment fou inclòs dins el tercer recinte de muralles. Durant els segles XV, XVI i XVII predominen les terres d'horta amb pous propietat de nobles o de l'església i arrendats a pagesos.

Els límits del barri del Raval
(Font: Documentació pròpia)

Al segle XVIII comença la seva urbanització, començant pel carrer Nou i s'hi instal·len les primeres indústries i habitatges. El gran creixement de la ciutat i la permanència de les muralles fins a mitjan segle XIX motivà l'alçada dels edificis i la formació d'una atapeïda xarxa viària que densificava el barri.

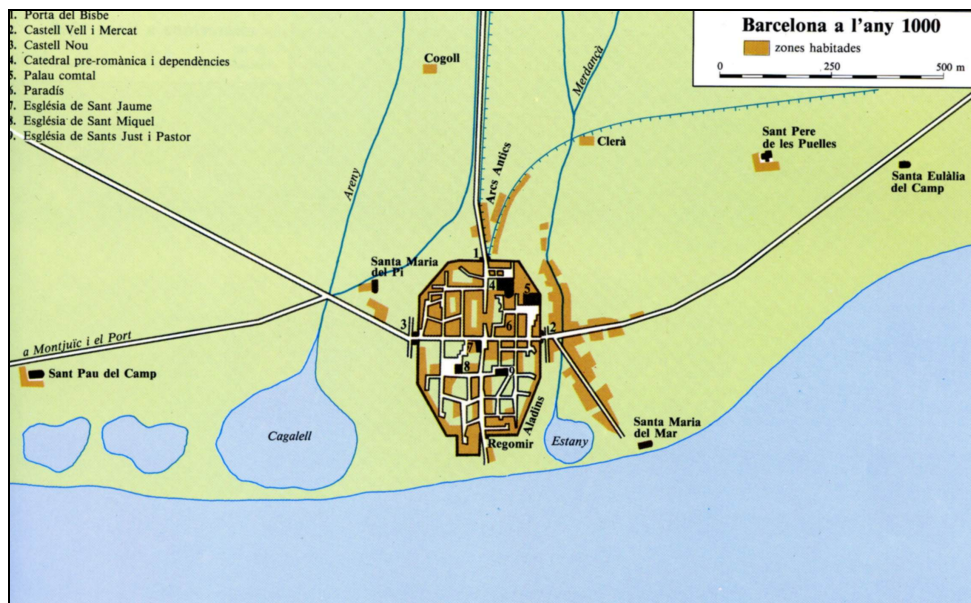
L'ocupació humana de la zona actualment coneguda com el Raval està documentada des d'època prehistòrica. Concretament en diverses excavacions realitzades s'han trobat mostres d'ocupació des del Neolític antic fins al Bronze Final.

En època romana aquest sector formava part de l'*Ager* de la ciutat. Entorn de *Barcino* es bastiren diverses vil·les i establiments rurals i/o semiurbans.

³ La descripció històrica del Raval i les imatges s'han realitzat amb documentació pròpia

D'aquestes vil·les agrícoles s'han documentat la vil·la de Santa Maria de Port, a la Zona Franca; Can Cortada, a Horta; la vil·la del Cementiri, a Montjuïc; la vil·la de l'avinguda Francesc Cambó i la vil·la de Sant Pau del Camp. Hi ha la possibilitat de documentar més vil·les a la zona de l'actual Raval.

Topografia de Barcelona a l'any 1000 segons Philipp Banks a SOBREQÜÉS I CALLICÓ, Jaume (Dir.) (1992) **Història de Barcelona**. Volum 2 **La formació de la Barcelona medieval**

La zona del Raval fou per tant durant tota l'època romana una zona suburbial, situada extramurs de la ciutat, essent zona de camps i hortes, circumstància que continuà durant gairebé tota l'etapa medieval. Gran part de l'actual Raval estava cobert per l'estany Cagaell fins gairebé la Baixa Edat Mitjana. Les seves aigües no eren potables i procedien del rierol dit també Cagaell. La zona era travessada per tres camins: el del Llobregat, el de Sarrià i el de Montjuïc, que correspondrien amb els actuals carrers de l'Hospital, Tallers i Sant Pau. Poc a poc s'anà formant la trama urbana entorn a aquestes tres vies.

En època comtal Barcelona fou repartida entre els hereus de Ramon Berenguer I, els comtes Ramon Berenguer II *Cap d'Estopes* i Berenguer Ramon *El fratricida*. Mercès al conveni que signaren els germans el 1079 coneixem força dades sobre la topografia urbana de la ciutat. Sabem així de l'existència de nombrosos alous rurals dins del terme i que alternaven cases amb vinyes, camps, horts i prats que eren travessats per camins (*strades*), destacant a la zona de l'actual Raval el camí de l'actual carrer Sant Pau.

Durant l'Alta Edat Mitjana es documenta un primer nucli important al Raval (segons les tombes descobertes durant les obres del Pla Central del Raval) format per una petita vil·la bastida als voltants del monestir de Sant Pau del Camp. També comença a desenvolupar-se l'àrea entorn del Pedró, entre els carrer del Carme i Hospital i on posteriorment es fundaria Sant Llàtzer, per atendre els malalts de lepra, entorn els anys 1144 i 1171.

El segle XII representa una època de progrés per Barcelona i comencen a poblar-se les àrees suburbanes. A la zona del Raval es restaura el monestir de Sant Pau del Camp, destruït pels almoràvits i es creen múltiples fundacions benèfiques.

A mitjan del segle XII el bisbe Torroja fundà un hospital de llebrosos al Pedró que més tard s'anomenà de Santa Margarida. A finals de segle es documenta a la *via morisca* (l'actual carrer de l'Hospital) un hospital per malats i nadons fundat per Pere Prim i la seva muller. L'any 1219 el canonge Guillem Colom el convertí en un gran hospital que passà a anomenar-se *Hospital d'en Colom*.

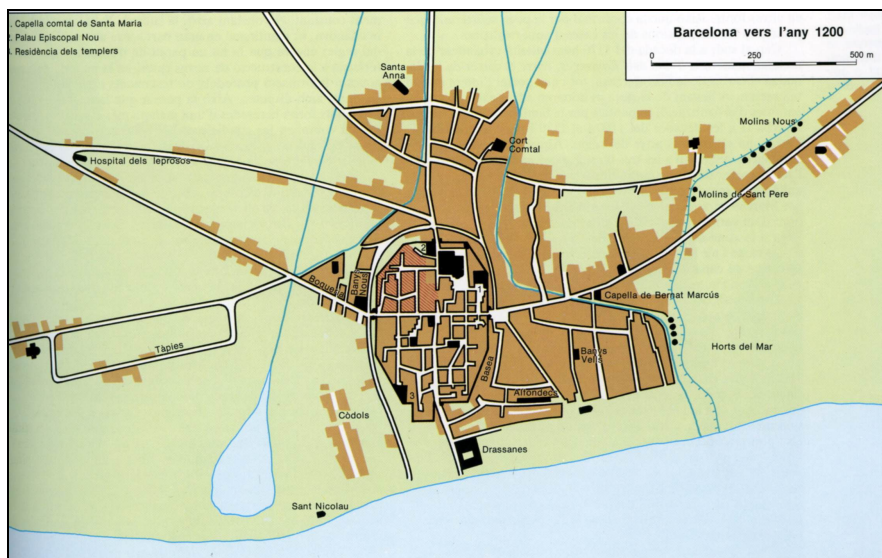
L'església era una gran propietària a Barcelona, a més de la catedral i les parròquies es beneficià de noves fundacions sorgides als segles XII i XIII.

Per aquesta zona del Pedró continuaren les fundacions religioses durant tota l'època medieval i moderna, com per exemple la comunitat de les Jerònimes. Els seus orígens es troben en una comunitat fundada el 1426 amb el nom de Santa Margarida i creada sota la protecció municipal. Els anys 1475-1477 adoptà la regla de Sant Jeroni i el 1484 se li atorgà el solar de l'antic hospital de Sant Maties a un extrem de la plaça del Pedró. El convent s'aixecà a finals del segle XV inicis del segle XVI d'estil gòtic tardà i que fou incendiat durant els fets de la Setmana Tràgica el 1909. Al seu lloc existeix ara la parròquia de la Mare de Déu del Carme.

També a prop (carrer Sant Antoni Abad) existí el convent de clergues hospitalers de la regla de Sant Agustí i que fou construït entre 1433 i 1445-77.

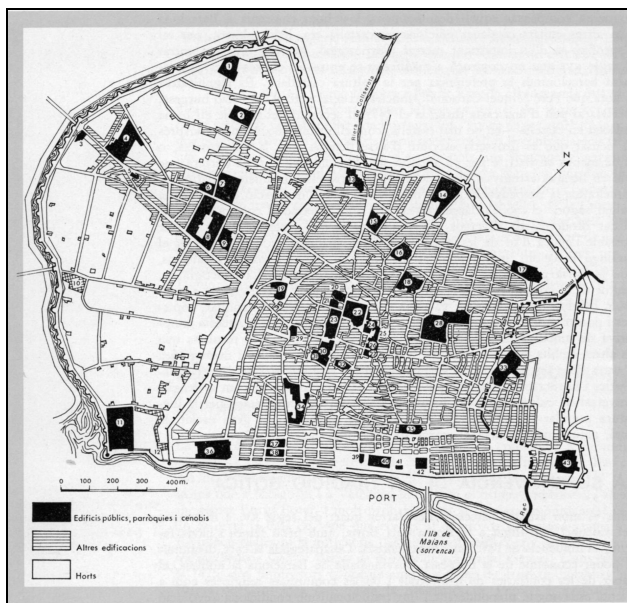
L'any 1806 el convent de Sant Antoni Abad fou concedit als escolapis que fundaren un col·legi l'any 1815. Durant la Setmana Tràgica fou cremat tot l'interior i el 1936 tornà a ser cremat, restant només els murs i el pòrtic.

Barcelona a l'any 1200 amb la riera i l'estany de Cagalell segons Philipp Banks a SOBREQÜÉS I CALLICÓ, Jaume (Dir.) (1992) **Història de Barcelona**. Volum 2 **La formació de la Barcelona medieval**)

En quan a obres públiques, durant l'Edat Mitjana l'antiga Barcino experimenta un creixement constant fora muralles, apareixent nuclis al seu entorn i fent que es plantegi la construcció d'una nova muralla.

Durant el regnat de Pere III el Cerimoniós començaren les obres. L'any 1358 el rei autoritza al Consell de Cent construir unes noves muralles, iniciant-se les obres el 1359. Aquestes muralles marcaran la configuració del Raval. El seu perímetre serà de 6.240 metres amb una extensió de 218 hectàrees, de les quals dues cinques parts corresponen al Raval i tenia tres portes de sortida: la Porta de Tallers, per on entraven els pagesos; el Portal de Sant Antoni, que era l'accés més important i la Porta de Santa Madrona al costat de les Drassanes. L'any 1389 es bastí el Portal de Sant Pau que donava accés al sector.

Les muralles de la ciutat, segons A. Duran i Sampere a **Història de Barcelona**, volum I

Malgrat tot, el Raval continuà essent zona bàsicament agrícola amb pocs punts edificats, trobant només urbanitzada la zona de l'actual carrer Tallers i l'àrea compresa entre el carrer del Carme, Plaça Pedró i carrer Hospital, es a dir les zones properes a la sortida de Barcelona cap al Llobregat.

Vista de la plaça del Pedró amb el convent de les Jerònimes, segons un dibuix de Lluís Rigalt fet l'any 1869. Font: Duran i Sampere a **Història de Barcelona**, volum I

La plaça del Pedró està situada en una antiga cruïlla de camins d'origen romà. Durant l'Edat Mitjana marcava una de les vies d'entrada i sortida de la ciutat per a dirigir-se cap el Llobregat. A prop es situava el Portal de Sant Antoni (a la confluència d'aquest carrer amb la Ronda de Sant Pau) i que enllaçava amb la carretera que anava cap a Esplugues i Martorell. En aquest punt durant tota l'època medieval i moderna es donava la benvinguda a la ciutat als visitant il·lustres.

Vista del portal de Sant Antoni. Dibuix del llibre *El Toisó d'Or a Barcelona*.

Font: Duran i Sampere a **Història de Barcelona**, volum I

Durant la crisi baix medieval la zona del Raval no experimentà grans canvis urbanístics. Seguia essent zona d'horts i camps amb alguns convents i monestirs, antigament extramurs i que ara estaven dins el perímetre de la ciutat.

Plànol del sector del Raval al segle XVII

Font: Duran i Sampere a **Història de Barcelona**, volum I

En època moderna el Raval experimentà una expansió, fruit de la revifalla econòmica i demogràfica del país i començà a urbanitzar-se la zona. El carrer Nou de la Rambla fou obert l'any 1783 i formava part de la política de millores de va iniciar el aleshores Capità General Conde del Asalto. Seguint la tradició d'aquell temps, el carrer fou dedicat al rei Carles III, per la qual cosa fou conegut com carrer Sant Carles. Aviat, però es canvià el nom, passant a dir-se carrer Conde del Asalto.

Al Raval gràcies a l'existència dels espais dels horts, es van construir i ampliar noves cases que foren habitades per la nova classe obrera. La casa artesana de la Barcelona pre-industrial, estava construïda sobre parcel·la allargada de tipus medieval i lligada amb l'organització gremial. A la mateixa casa els artesans tenien el taller, i els pagesos moltes vegades tenien l'hort al costat de casa. La transformació que la casa va sofrir va ser: la densificació d'habitants, construint voladissos, ampliant la superfície de la casa i, finalment, aixecant pisos. La part més propera al Paral·lel fou la darrera en urbanitzar-se.

Durant la Guerra Civil de 1936-1939, el Raval patí els efectes del bombardejos que destruïren diversos edificis deteriorant severament d'altres. A partir de la dècada dels 50 del segle passat el barri va rebre una gran aportació demogràfica, producte de la immigració, circumstància que s'ha tornat a repetir en aquests darrer deu anys amb l'emigració procedent d'altres països.

Projecte d'intervenció arqueològica

La zona objecte de la present intervenció arqueològica es troba dins l'àrea d'interès arqueològic de la ciutat de Barcelona, per la qual cosa es demanà el preceptiu permís d'intervenció arqueològica al Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya i el Servei d'Arqueologia de la Ciutat de Barcelona va realitzar el Projecte d'Intervenció Arqueològica (PIA) per a cometre les tasques.⁴

Metodologia

Les tasques arqueològiques es realitzaren seguint el mètode de registre de les dades que facilita l'excavació proposat per E.C. Harris i A. Carandini, modificat a partir de la pràctica arqueològica en aquest tipus de jaciments i de les circumstàncies concretes de l'excavació. Per al registre objectiu dels elements i estrats que s'exhumen es realitza una numeració correlativa d'aquests denominats *Unitat Estratigràfica* (UE) que individualitza uns dels altres i de la

⁴ **Projecte d'Intervenció Arqueològica** (PIA). Servei d'Arqueologia de Barcelona, octubre 2020 (Inèdit).

que es realitza una fitxa. Paral·lelament al registre estratigràfic, s'ha dut a terme el corresponent aixecament planimètric. Així mateix, com és habitual, s'ha realitzat un reportatge fotogràfic en format digital.

4. TASQUES ARQUEOLÒGIQUES REALITZADES

L'actuació arqueològica que s'efectuà a la finca del carrer del Bonsuccés, 9 de Barcelona, venia motivada per l'interès arqueològic de l'indret.

L'espai on s'havia de fer el seguiment consistia en un vestíbul allargat bastant ampli al final del qual havia un tram de varis graons, que foren afectats abans de la intervenció arqueològica i al fons s'hi accedia per mitjà d'un primer tram d'escaleres a una zona tancada amb portes de fusta que donaven accés a un espai reservat pels comptadors d'aigua i a dreta un altra espai tancat que donava accés al pati interior de llums de la finca. Aquest darrer espai, el pati de llums fou on es realitzaren les tasques arqueològiques, mentre que a la dreta del primer tram d'escaleres es trobava l'accés a les escaleres per pujar als diferents pisos i que pujaven en diversos trams.

Planta general i secció del projecte d'intervenció. Marcat en vermell els rebaixos plantejats

En el moment de començar la intervenció arqueològica ja s'havia fet l'afectació

del primer tram d'escaleres i l'envà que separava l'espai dels comptadors del pati de llums.

Vista exterior del portal de la finca i vista del passadís amb l'accés a l'espai al fons

Quan al fossat per l'ascensor, aquest estava previst de fer al pati de llums de la finca, al qual s'hi accedia pujant quatre graons i obrint una porta de doble fulla de fusta, que en el moment d'iniciar la intervenció arqueològica ja s'havien afectat. Aquest graons donaven accés a un replà on es trobaven els armaris d'aigua, llum i gas i a ma dreta es trobava el pati de llums.

Aquest espai es trobava enrajolat i en el moment de començar la intervenció arqueològiques es procedí a retirar la runa procedent de la demolició dels graons deixant a la vista les rajoles contemporànies del pati de llums (UE 100).

Vista de les rajoles UE 100 del pati de llums

Un cop net de runa l'espai i l'accés es va comprovar el desnivell entre el primer replà d'escaleres desmuntat i el vestíbul.

Vista en alçat del desnivell

S'afecta el paviment UE 100 i la seva preparació UE 101 trobant a sota una solera de maons (UE 102), un petit anivellament de terra (UE 103) i una nova solera de morter blanc (UE 104).

Vista de la solera de morter UE 104

La solera tenia a sota un petit nivell de terra (UE 105) que al seu torn protegia la canalització del baixant d'aigües residuals de la finca que desembocava en una claveguera de maons (UE 107).

D'altra banda es trobà al costat oposat de la cala i en sentit perpendicular a la claveguera UE 107 les restes d'una claveguera de maons ja en desús, amb la

particularitat que el seu fons es va realitzar amb quatre rajoles policromes reaprofitades, possiblement restes d'algun arrambador.

Vista del fossat amb la claveguera UE 107 a l'esquerra i el fons de la claveguera UE 108 al fons

Detall de les rajoles reaprofitades en la claveguera UE 108

Els fons de la claveguera (UE 108) fou desmuntat i es va procedir a continuar amb les tasques de rebaix deixant la baixant UE 107 donat que es trobava en ús. El rebaix va permetre constatar que sota la claveguera UE 108 l'espai estava anivellat amb una base de morter de ciment que assentava, sota el qual es trobà un estrat (UE 111) de terra vermella amb runa barrejada.

Imatge de l'UE 111

Es va poder observar que la claveguera de maons UE 108 anava a parar a una arqueta quadrada, també de maons (UE 124) que s'assentava en part damunt d'un mur de pedra lligat amb força morter de calç (UE 112). Aquest mur presentava una amplada de 0,40 metres i conservava una llargada de prop d'un metre i relacionat amb l'arqueta i la baixant, presentat la mateixa cronologia, entorn a l'any de construcció de la finca, a finals del segle XIX.

A 1,03 metres de l'inici del rebaix es trobà un canvi d'estrat (UE 113) format per terra fosca, humida i pastosa que donà força material ceràmic d'entre els segles XIV i XVI.

Vista zenital amb els elements documentats

Donada la impossibilitat de poder continuar les tasques d'excavació mentre l'arqueta i la claveguera es trobés en ús s'aturà momentàniament la excavació la espera de poder desviar amb tubs de PVC la baixant.

Un cop es va poder fer el desviament amb el tub es va poder afectar l'arqueta de maons UE 114 i es va poder continuar baixant el fossat fins arribar a una fondària de 1,34 metres donant per acabada la intervenció arqueològica.

Vista zenital de l'arqueta UE 114

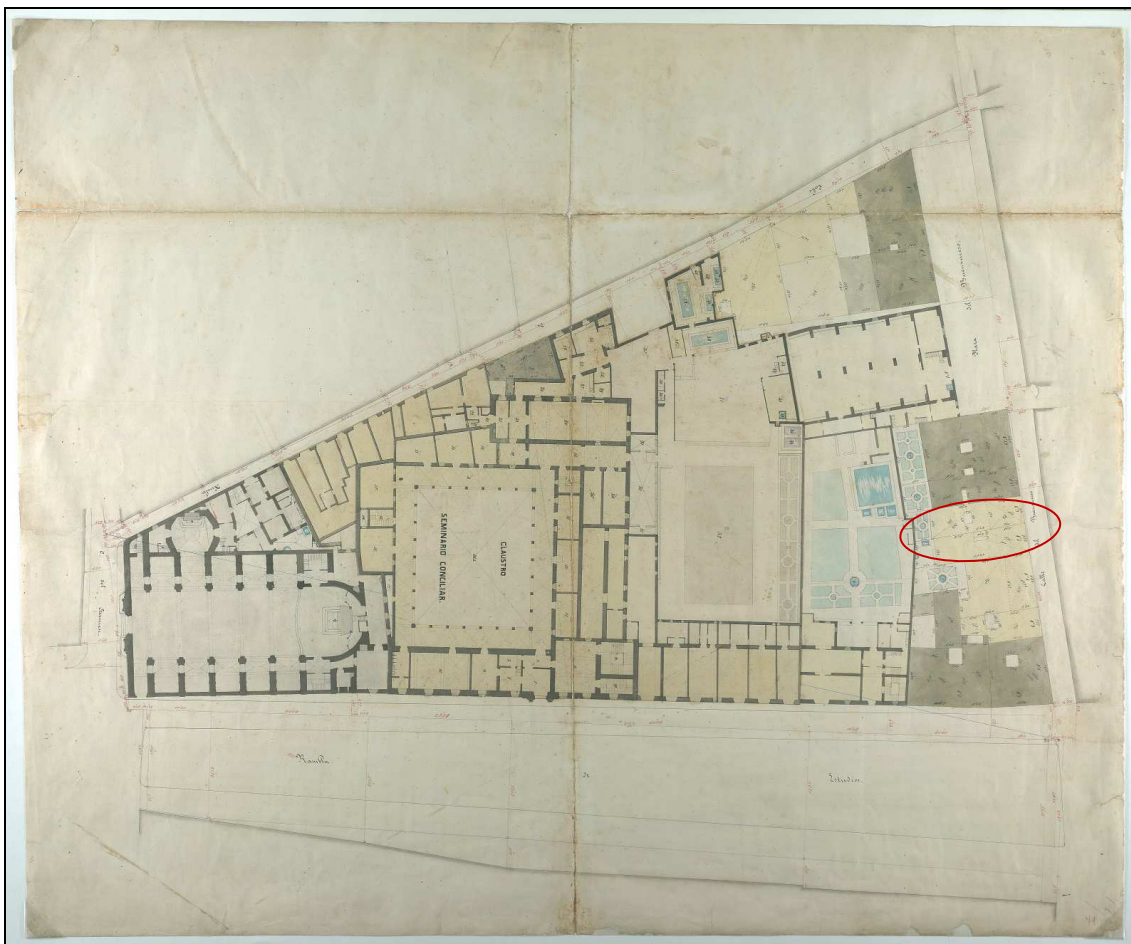

Imatge final de la intervenció arqueològica fins a cota d'afectació

5.- CONCLUSIONS

A la llum dels resultats obtinguts durant el seguiment arqueològic de les tasques de realització del pou pel fossat d'un ascensor es pot constatar l'absència de qualsevol estructura arqueològica que mostri una ocupació anterior a la construcció de l'edifici, el qual fou bastit entorn a mitjan i finals del segle XIX. Únicament s'ha pogut documentar elements fitosanitaris soterrats i fins hi tot elements encara en ús i relacionat amb l'actual finca.

Com es mostra als *Quarterons Garriga*, conjunt de plànols dividits per quarterons i que formen l'aixecament planimètric que va realitzar l'arquitecte municipal Miquel Garriga i Roca entre els anys 1856 i 1862, en el full 71 es mostra l'espai on es troba ubicada la finca de Bonsuccés, 9 que es definit com a *un edificio antiguo*.

Full 71 dels Quarterons garriga on s'indica la finca, marcada amb un cercle vermell. Font: Quarterons Garriga i Roca (1856-62 AHCB)

Segons aquest plànol abans de l'actual edifici possiblement hi hauria un altre construcció, ja desapareguda i que va ser substituïda per la construcció actual.

Aquest fet explicaria la recuperació del material arqueològic en un estrat anterior a la construcció i on es constata els fragments ceràmics que presenten una forquilla cronològica que abasta des del segle XIV fins el segle XVI.

En definitiva la intervenció arqueològica no ha donat cap resultat més enllà de recuperar material ceràmic, el qual mostra una forquilla cronològica centrada entre els segles XIV-XVI, el qual posa de manifest una ocupació anterior a l'actual edifici.

6. - BIBLIOGRAFIA

BALAGUER, V. (1865): **Las calles de Barcelona**, 2 volums. Barcelona.

CIRICI, A. (1971) **Barcelona pam a pam**. Editorial Teide, Barcelona.

DURAN I SANPERE, Agustí (1975) **Historia de Barcelona. De la prehistoria al siglo XVI**. Ed Aedos, Barcelona.

GALERA, M.; ROCA, F.; TARRAGÓ, S. (1982) **Atlas de Barcelona**. Barcelona

SOBREQUÉS I CALLICÓ, Jaume (Dir.) (1992) **Història de Barcelona**. Volum 1 **La ciutat antiga**, Volum 2 **La formació de la Barcelona medieval** Volum 3 **La ciutat consolidada (segles XIII-XV)**, Volum 4 **Barcelona dins de la Catalunya moderna (segles XVI-XVII)**. Ajuntament de Barcelona i Enciclopèdia Catalana, Barcelona.

ANNEX I. FITXES D' UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

ANNEX 1.- FITXES D'UNITATS ESTRATIGRÀFIQUES

Estructura

Estrat

Retall

U.E. 100

DEFINICIÓ: Estructura

SEQÜÈNCIA FÍSICA: Cobreix a 104

DESCRIPCIÓ: Paviment de peces petites rectangular vidrades de color turquesa que ocupen tota la superfície del pati de llums

CRONOLOGIA: Contemporània. Finals segle XX

U.E. 101

DEFINICIÓ: Estructura

SEQÜÈNCIA FÍSICA: Cobert per 100
Cobreix a 102

DESCRIPCIÓ: Preparació del paviment UE 100

CRONOLOGIA: Contemporània. Finals segle XX

U.E. 102

DEFINICIÓ: Estructura

SEQÜÈNCIA FÍSICA: Cobert per 100
Cobreix a 102

DESCRIPCIÓ: Solera de maons de 5 cm de gruix que protegeix elements fitosanitaris

CRONOLOGIA: Contemporània. Finals segle XX

U.E. 103

DEFINICIÓ: Estrat

SEQÜÈNCIA FÍSICA: Cobert per 102
Cobreix a 104

DESCRIPCIÓ: Anivellament de terra de molt poc potència

CRONOLOGIA: Contemporània. Finals segle XX

U.E. 104

DEFINICIÓ: Estructura

SEQÜÈNCIA FÍSICA: Cobert per 103
Cobreix a 107

DESCRIPCIÓ: Solera de morter blanc de 5 cm de gruix que ocupa tota la superfície de la sala

CRONOLOGIA: Contemporània. Finals segle XX

U.E. 105

DEFINICIÓ: Estrat

SEQÜÈNCIA FÍSICA: Cobert per 104
Cobreix a 104

DESCRIPCIÓ: Reompliment de terra de molt poc potència

CRONOLOGIA: Contemporània. Finals segle XX

- △ **U.E. 106**
DEFINICIÓ: Negatiu
DISTINCIÓ: Retall
POTÈNCIA: 0,70 m
SEQÜÈNCIA FÍSICA: Reomplert per 107
DESCRIPCIÓ: Retall de la claveguera que recull les aigües negres de la finca.
CRONOLOGIA: Contemporània. Finals segle XIX- segle XX
- **U.E. 107**
DEFINICIÓ: Estructura
SEQÜÈNCIA FÍSICA: Reomple a 106
DESCRIPCIÓ: Claveguera de maons que recull les aigües negres de la finca i que desguassa a l'arqueta UE 114
CRONOLOGIA: Contemporània. Finals segle XIX
- **U.E. 108**
DEFINICIÓ: Estructura
SEQÜÈNCIA FÍSICA: Reomple a 109
DESCRIPCIÓ: Restes de la claveguera de maons de la qual només queda el seu fons fet amb rajoles blanques i blaves reaprofitades
CRONOLOGIA: Contemporània. Finals segle XIX
- △ **U.E. 109**
DEFINICIÓ: Negatiu
DISTINCIÓ: Retall
POTÈNCIA: 0,70 m
SEQÜÈNCIA FÍSICA: Reomplert per 108
DESCRIPCIÓ: Trinxera de fonamentació per bastir la claveguera UE 108
CRONOLOGIA: Contemporània. Finals segle XIX
- **U.E. 110**
DEFINICIÓ: Estructura
SEQÜÈNCIA FÍSICA: Cobert per 105, 107, 108
Cobreix a 111, 112
DESCRIPCIÓ: Base o solera de morter de ciment per assentar la claveguera UE 108
CRONOLOGIA: Contemporània. Finals segle XIX
- **U.E. 111**
DEFINICIÓ: Estrat
SEQÜÈNCIA FÍSICA: Cobert per 110
Cobreix a 113
DESCRIPCIÓ: Reompliment de terra vermella amb fragments de maó d'uns 20 cm de potència.
CRONOLOGIA: Contemporània. Finals segle XIX
- **U.E. 112**
DEFINICIÓ: Estructura
SEQÜÈNCIA FÍSICA: Cobert per 111
Se li adossa 113

DESCRIPCIÓ: Muret de pedres lligades amb força morter de calç que es troba al perfil Sud de la cala. S'ha pogut veure una amplada de 40 cm i una llargada de 1 metre i una potència de 40 cm, tot i que baixa més de la cota d'afectació. Sembla una estructura de fonamentació del mur que donava al pati de llums i que fou afectat abans de la intervenció arqueològica.

CRONOLOGIA: Contemporània. Finals segle XIX

○

U.E. 113

DEFINICIÓ: Estrat

SEQÜÈNCIA FÍSICA: Cobert per 111

DESCRIPCIÓ: Estrat de terra fosca, humida i pastosa amb força material ceràmic datat entre els segles XIV i XVI, el qual s'excavà fins a la cota d'afectació.

CRONOLOGIA: Moderna. Segle XVI

□

U.E. 114

DEFINICIÓ: Estructura

SEQÜÈNCIA FÍSICA: Cobert per 110

Cobreix a 112

Se li adossa 111, 113

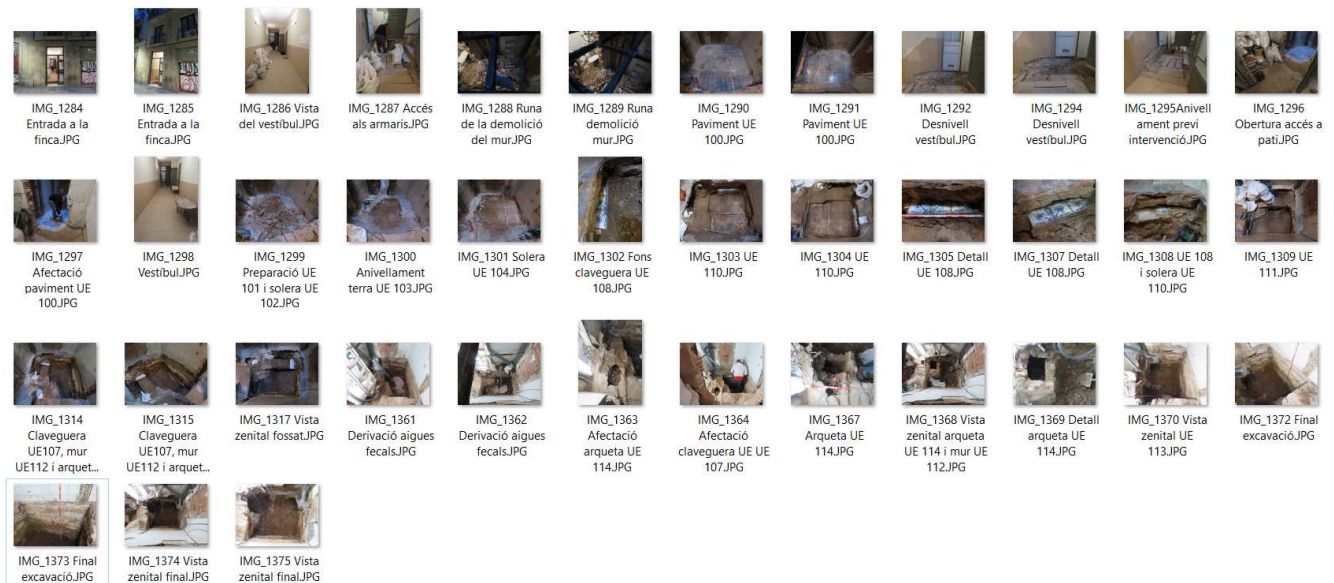
DESCRIPCIÓ: Arqueta quadrada de 60 cm de costat, obrada amb maons i on desguassa la claveguera UE 107

CRONOLOGIA: Contemporània. Mitjan segle XIX

ANNEX II. INVENTARI FOTOGRÀFIC

ANNEX 2.- INVENTARI FOTOGRÀFIC

- IMG_1284 Entrada a la finca.JPG
- IMG_1285 Entrada a la finca.JPG
- IMG_1286 Vista del vestíbul.JPG
- IMG_1287 Accés als armaris.JPG
- IMG_1288 Runa de la demolició del mur.JPG
- IMG_1289 Runa demolició mur.JPG
- IMG_1290 Paviment UE 100.JPG
- IMG_1291 Paviment UE 100.JPG
- IMG_1292 Desnivell vestíbul.JPG
- IMG_1294 Desnivell vestíbul.JPG
- IMG_1295 Anivellament previ intervenció.JPG
- IMG_1296 Obertura accés a pati.JPG
- IMG_1297 Afectació paviment UE 100.JPG
- IMG_1298 Vestíbul.JPG
- IMG_1299 Preparació UE 101 i solera UE 102.JPG
- IMG_1300 Anivellament terra UE 103.JPG
- IMG_1301 Solera UE 104.JPG
- IMG_1302 Fons claveguera UE 108.JPG
- IMG_1303 UE 110.JPG
- IMG_1304 UE 110.JPG
- IMG_1305 Detall UE 108.JPG
- IMG_1307 Detall UE 108.JPG
- IMG_1308 UE 108 i solera UE 110.JPG
- IMG_1309 UE 111.JPG
- IMG_1314 Claveguera UE107, mur UE112 i arqueta UE114.JPG
- IMG_1315 Claveguera UE107, mur UE112 i arqueta UE114.JPG
- IMG_1317 Vista zenital fossat.JPG
- IMG_1361 Derivació aigües fecals.JPG
- IMG_1362 Derivació aigües fecals.JPG
- IMG_1363 Afectació arqueta UE 114.JPG
- IMG_1364 Afectació claveguera UE UE 107.JPG
- IMG_1367 Arqueta UE 114.JPG
- IMG_1368 Vista zenital arqueta UE 114 i mur UE 112.JPG
- IMG_1369 Detall arqueta UE 114.JPG
- IMG_1370 Vista zenital UE 113.JPG
- IMG_1372 Final excavació.JPG
- IMG_1373 Final excavació.JPG
- IMG_1374 Vista zenital final.JPG
- IMG_1375 Vista zenital final.JPG

ANNEX III. INVENTARI MATERIAL ARQUEOLÒGIC

TAULA CODIS MUBHA PER A INVENTARI DE MATERIALS ARQUEOLÒGICS

- 14002 comuna oxidada a torn
- 14003 comuna oxidada vidriada
- 14005 comuna reduïda a torn
- 14006 comuna reduïda vidriada
- 14101 blanca i blava
- 14102 blanca i blava de Barcelona
- 14103 blanca i blava catalana
- 14201 reflex metàl·lic producció catalana
- 14208 reflex metàl·lic de pinzell-pinta
- 50031 rajola blanca i blava moderna (XVII-XVIII)
- 60001 os

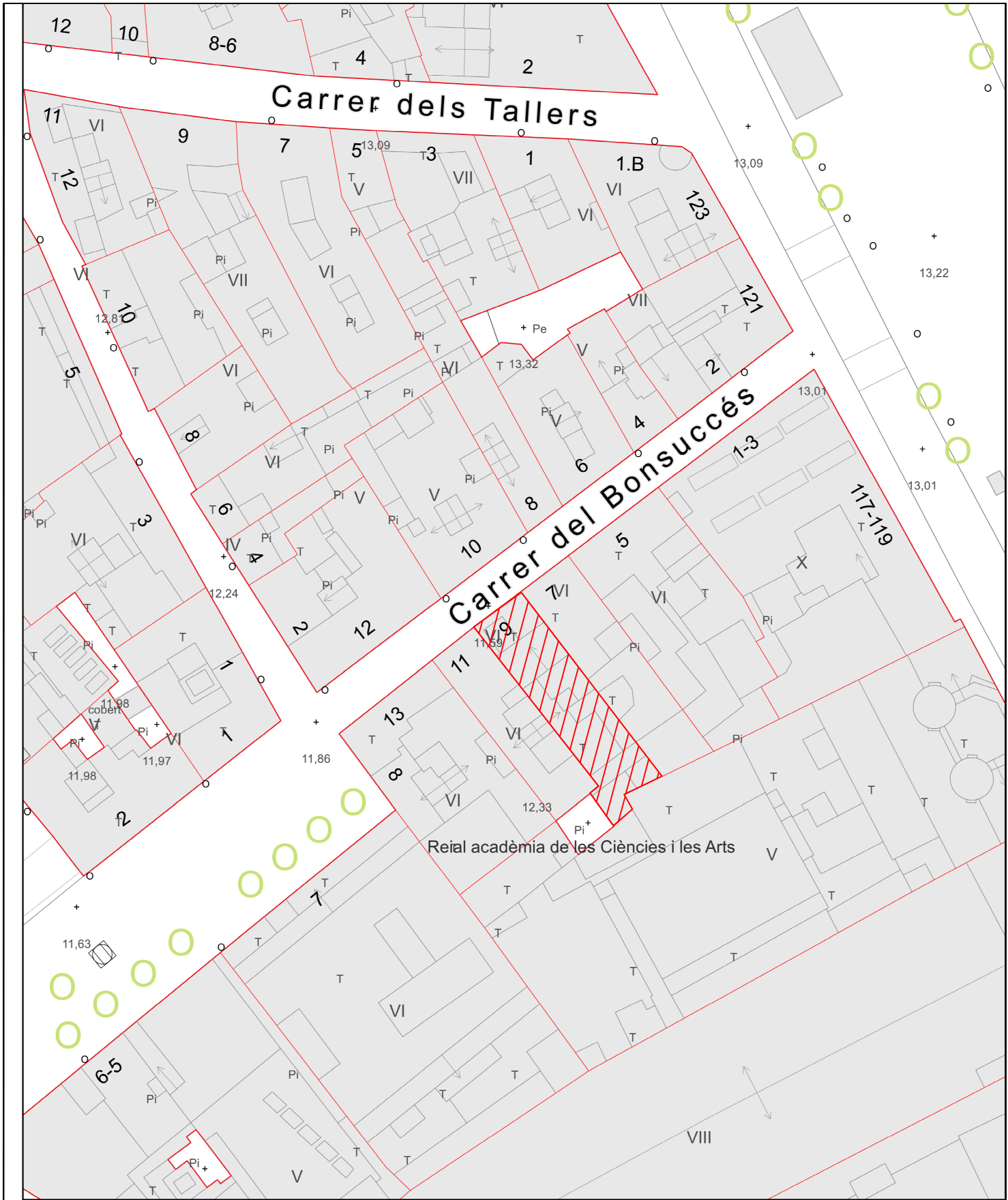
UE	Nº difere	Nº fragm	Classifica	Definici	Forma	Tècnica	Pasta	Dec Ext	Dec Int	Acabats	Cronologia	Observacions	Fotc
108	01	1	50031	PS	RAJOLA						XIX-XX		
113	01	1	14102	VO	PAT	TO	AO		PI	-/VI	XIV-XV		
113	02	1	14102	SF	PAT	TO	AO		PI	-/VI	XIV-XV		
113	03	1	14101	SF	ESC	TO	AO		PI	VI/VI	XV-XVI	Imitació valenciana. Dec lineal radial	
113	04	1	14104	VO	PAT	TO	AO		PI	VI/VI	XVI-XVII		
113	05	1	14103	SF	ESC	TO	AO		PI	VI/VI	XVI-XVII	Molt alterat	
113	06	1	14201	FO	ESC	TO	AO		PI	VI/VI	XVII		
113	07	1	14208	SF	ESC	TO	AO	PI	PI	VI/VI	XVII	Pinzell-pinta	
113	08	1	14003	FO	MOR	TO	AO		PI	-/VI	XIV-XVI	Color verd	
113	09	3	14003	VO	BAC	TO	AO			-/VI	XIV-XVI	1 vora+2 sf. Taques exteriors	
113	10	1	14003	SF	GER	TO	AO			-/VI		Aprox vora Regalims exteriors	
113	11	1	14003	SF	GIB	TO	AO			AL/VI	XIV-XVI	Verd	
113	12	1	14003	VO	OLL	TO	AO			VI/VI	XIV-XVI		
113	13	1	14003	VO	GER	TO	AO			VI/VI	XIV-XVI	VERD	
113	14	1	14003	SF	OLL	TO	AO			VI/VI	XIV-XVI	Aproximació vora	
113	15	1	14003	SF	SEV	TO	AO			-/VI	XIV-XVI	Aproximació fons	
113	16	1	14003	SF	FIN	TO	AO			-/VI	XIV-XVI		
113	17	1	14003	SF	CSS	TO	AO			PC/VI	XIV-XVI	Pàtina cendrosa	
113	18	4	14003	SF	FTA	TO	AO			VI/-	XIV-XVI	Peces diferents	
113	19	2	14002	SF	FTA	TO	AO			AL	XIV-XVI		
113	20	1	14005	VO	OLL	TO	GR				XIV-XVI		
113	21	1	14005	VO	CSS	TO	GR				XIV-XVI	Acanalat exterior	
113	22	1	14005	VO	GIB	TO	GR			-/AL	XIV-XVI	Acanalats exteriors	
113	23	1	14005	VO	GIB	TO	AR				XIV-XVI		
113	24	1	14005	SF	GIB	TO	GR			AL/AL	XIV-XVI		
113	25	1	14006	SF	OLL	TO	GR			AL/AL	XIV-XVI		
113	26	1	14002	SF	OLL	TO	AO			AL/AL	XIV-XVI	Cocció mixta	
113	27	1	14003	SF	FIN	TO	AO			AL/AL	XIV-XVI		
113	28	1	14005	SF	FIN	TO	AO			AL/AL	XIV-XVI		
113	29	1	60001	OS								Ovicaprid	

ANNEX IV. PLANIMETRIA

ANNEX 4.- PLANIMETRIA

- 1.- Planta de situació
- 2.- Plantes i secció

Adreça: Carrer del Bonsuccés, 9 (Ciutat Vella)

Referència Cadastral: 0719105DF3801H

Coordenades UTM - ETRS89 (m): 430.613,047; 4.581.748,067

Escala: 1/500

Data: 11/02/2021

v1.1

AGER ARQUEOLOGIA, S.L.

INTERVENCIÓ 067/20

PLANTA SITUACIÓ

ESCALA 1:500

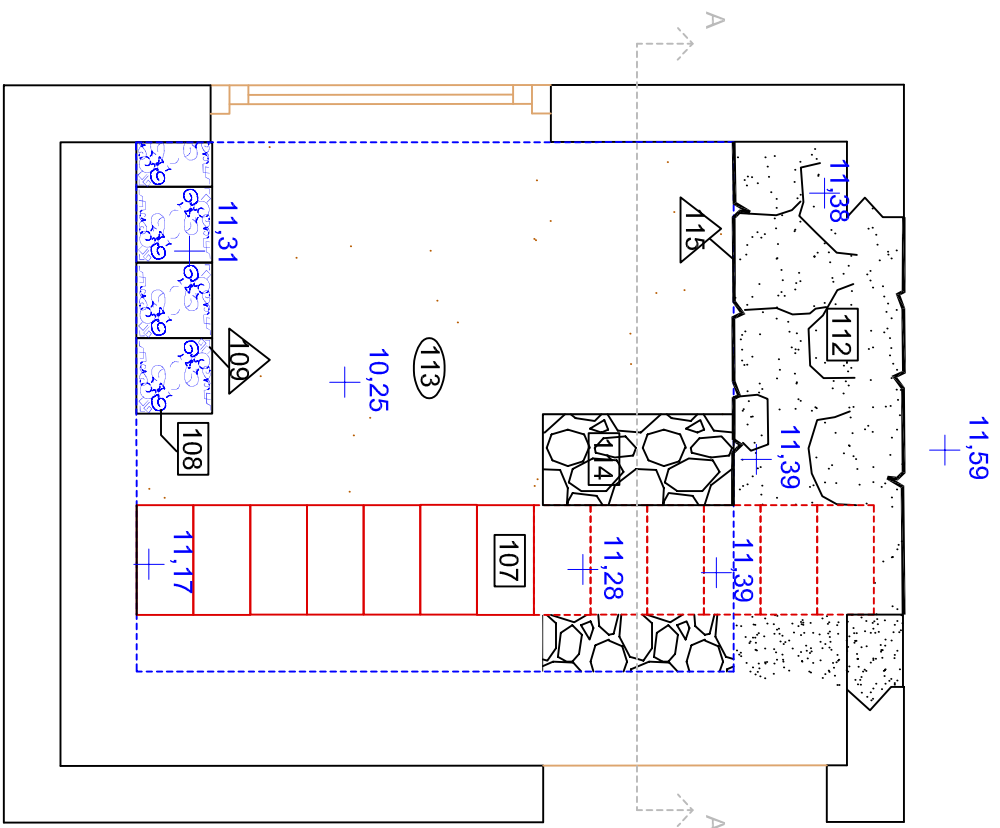
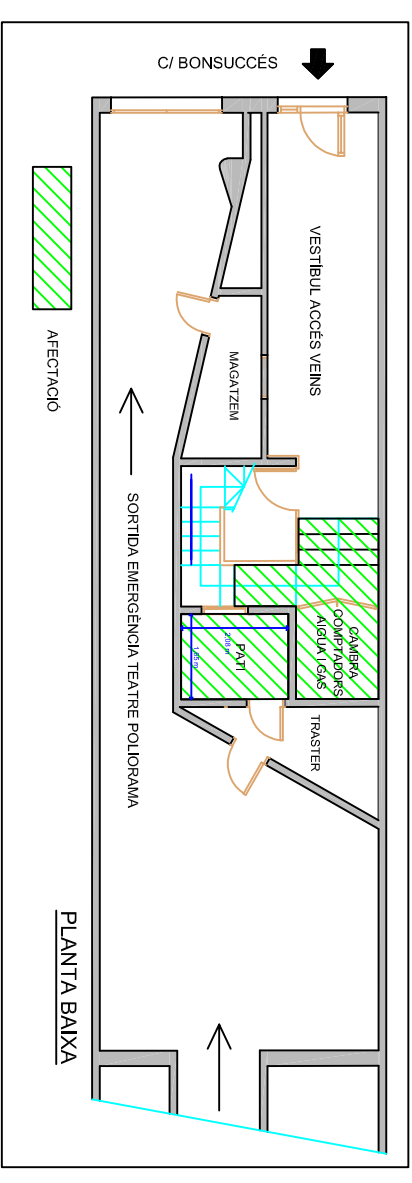
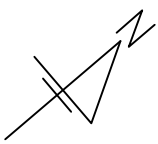
CARRER BONSUCCÉS, 9 BARCELONA
(BARCELONÈS)

DIRECCIÓ I DIBUIX: JÚLIA MIQUEL LÓPEZ

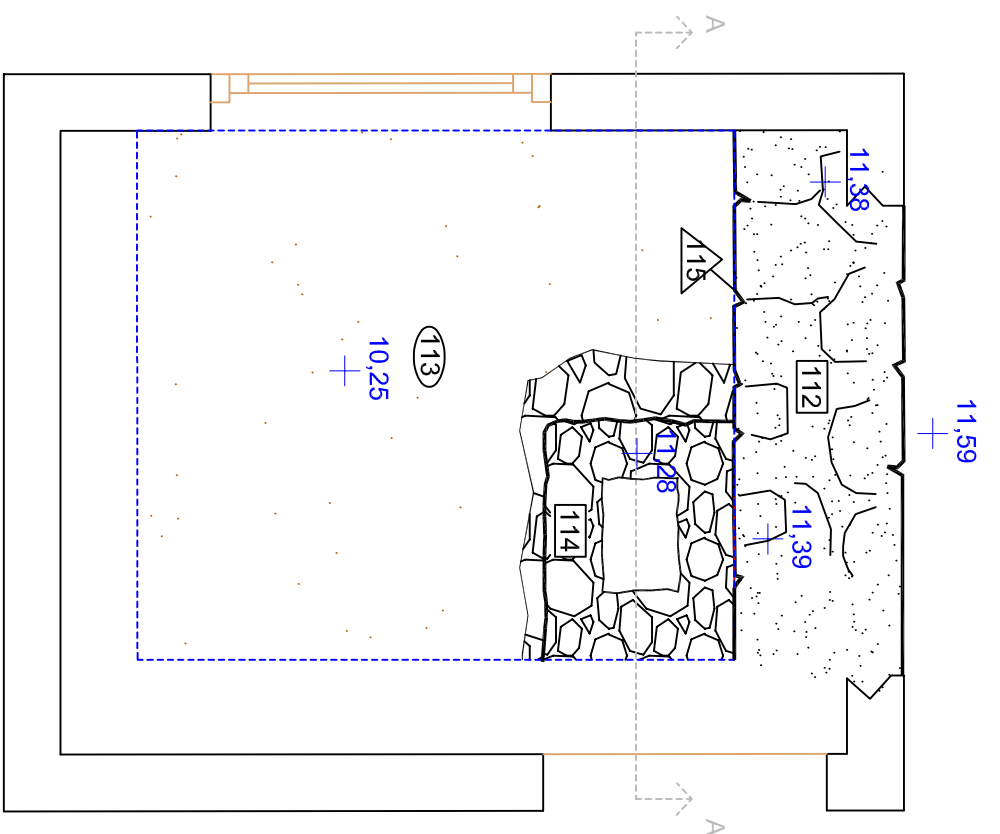
OCTUBRE, 2022

Núm.

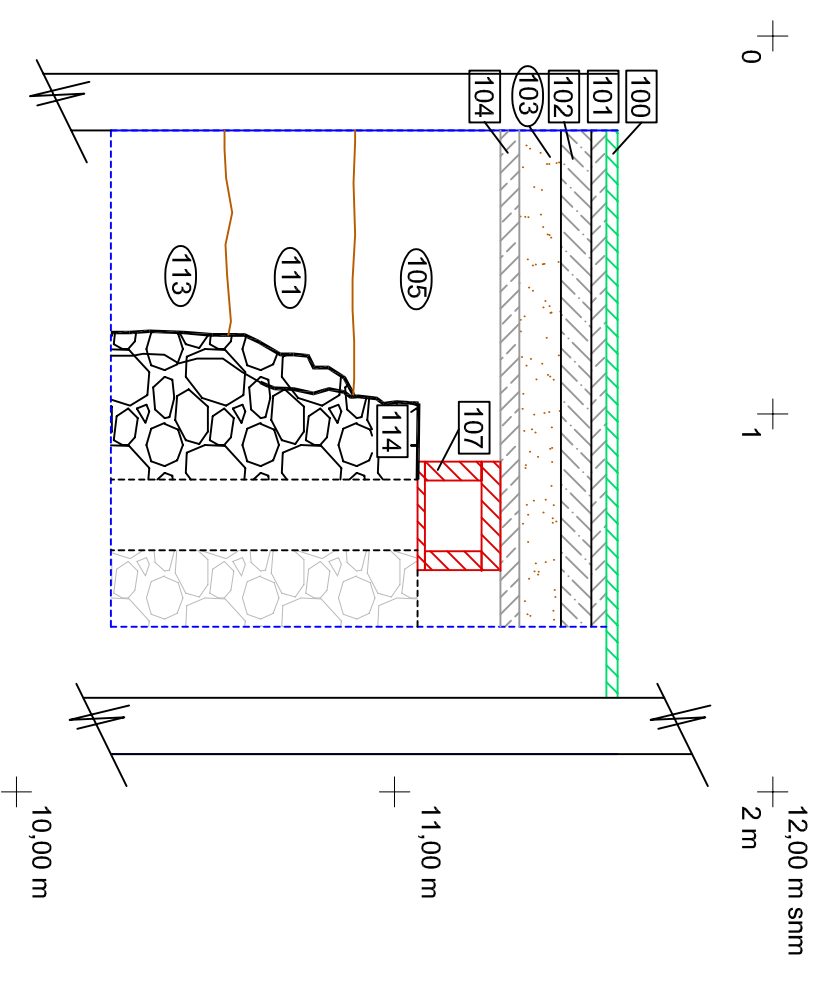
01

PLANTA 1

PLANTA 2

SECCIÓ A-A'

	INTERVENCIÓ 067/20	CARRER BONSUCCÉS, 9 BARCELONA (BARCELONÈS)	Núm.
	PLANTES I SECCIÓ	DIRECCIÓ I DIBUIX: JÚLIA MIQUEL LÓPEZ	
AGÈR ARQUEOLOGIA S.L.	ESCALA 1:20	OCTUBRE, 2022	02